

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ВПЛИВУ ВОВКА (*CANIS LUPUS L.*) НА ОСНОВНІ ВИДИ МИСЛИВСЬКОЇ ФАУНИ

Соболь О.С., гр. 205 – 23м-03

Науковий керівник – канд. с.г. наук, ст. викладач **Бородін Ю.М.**
Державний біотехнологічний університет

Вовк (*Canis lupus L.*) – хижий ссавець з роду пес (*Canis*) родини псових (*Canidae*), що добуває їжу самостійно активним пошуком та переслідуванням жертв. Усюди основною здобиччю вовків є копитні тварини: у тундрі – дикі та свійські північні олені; у лісовій зоні – лосі, сарни, дикі свині, свійські вівці, корови, коні; у степу та пустелі – антилопи різних видів та вівці; у горах – дикі та свійські кози. Також відомий як *сірий вовк*, *дикий собака* або *дикий пес*.

Кормова спеціалізація вовка обумовлена рядом наступних факторів: наявним видовим складом здобичі та її чисельністю, режимом природокористування території, традиціями певного угруповання, статеві-віковим складом зграї (або наявністю не територіальних особин), рівнем тяжіння до використання ресурсів антропогенного походження. Слід враховувати також індивідуальну спеціалізацію та досвід окремих особин.

Вовк лабільно використовує кормові ресурси. При спарюванні диких ратичних хижак переходить на дрібних ссавців, свійських тварин і падло. Це, в свою чергу, ускладнює оцінювання рівня тяжіння до використання ресурсів антропогенного походження. Особливо лабільність у живленні притаманна не територіальній частині популяції.

Кормова спеціалізація, а відповідно і мисливська поведінка, можуть слугувати певними ознаками належності до окремих територіальних угруповань.

Головною відмінністю в кормовій спеціалізації територіальних угруповань є не видовий склад потенційних жертв, а співвідношення частот трапляння антропогенного та природного ресурсу в раціоні хижака.

Згідно наших даних, найбільший відсоток ресурсу антропогенного походження (свійські тварини, культурні рослини, відходи тощо) в раціоні хижака притаманні як зграям - до 45 %.

Особливості живлення та кормова спеціалізація окремих зграй, пар чи однаків обумовлена рядом факторів.

Сучасна ситуація в мисливському господарстві України в цілому характеризується неухильним зростанням чисельності вовка на тлі зменшення кількості диких ратичних. За даними Держкомлісу на протязі останніх 10 років чисельність копитних зменшилась в середньому на 36%. Це, в свою чергу сприяло поширенню думки про негативну роль хижака в мисливських угіддях. Проте, вочевидь, існує залежність чисельності ратичних від антропогенних факторів, насамперед незаконного полювання

та зміни якості мисливських угідь. Хижацька ж діяльність вовка лише певною мірою підсилює дію зазначених факторів і досить часто оцінюється не об'єктивно.

Відсоток гризунів, свійських тварин, комах, рослин та інших альтернативних кормів сягає у зграї 88%, у той час, як дикі ратичні становлять 12 % (рис. 1-3).

Рис. 1. Полювання вовка на оленя

Щодо здобування свійських тварин, треба зазначити, що свійські тварини займають важливе місце в раціоні вовка, а подекуди стають основним компонентом харчової бази. Собака для вовка є важливим компонентом харчової бази на всій території України. Цьому сприяють наступні фактори: наявність значної кількості бродячих, здичавілих та домашніх собак біля населених пунктів, які у більшості випадків обстежуються вовками як частина мисливської ділянки; відносна легкість здобування порівняно з полюванням на диких тварин.

Рис. 2. Молодий вовк та кабани

Рис. 3. Вдале полювання чи трагічний кінець?